

Sondeerder

De sondeerder heeft een kans op aandoeningen van de spieren en gewrichten. Verder bestaat de kans op het ontwikkelen van gehoorschade. Bijna 60% van de sondeerders ervaart werkdruk.

De belangrijkste risico's voor de sondeerder zijn:

- [Fysieke belasting](#)
- [Lawaai](#)
- [Werkdruk](#)

Fysieke belasting

Van de sondeerders vindt 26% het werk lichamelijk zwaar. Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg. Het werk wordt meestal zittend en af en toe staand en lopend uitgevoerd als met de hand wordt gesondeerd. Sonderen vanuit een sondeerwagen is werkplekgebonden. Hierbij zitten de werknemers lange tijd in dezelfde houding. Het met de hand sonderen is door het tillen, transporteren en opstellen van de apparatuur en het aan- en loskoppelen van sondeerbuizen lichamelijk zwaar. Het aan- en loskoppelen gebeurt vaak in een hoog tempo.

De belangrijkste risico's zijn:

- Lichamelijk zwaar werk
- Tillen, dragen, duwen en trekken van zware lasten

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Sondeer bij voorkeur met een sondeerwagen.

Collectieve maatregelen

- Zet transportmiddelen (op rupsbanden) in voor het aan- en afvoeren van bijvoorbeeld sondeerbuizen.
- Verstrek / maak gebruik van een sondeerbuisschroever voor het zonder veel moeite in en uit elkaar schroeven van sondeerbuizen.
- Verstrek / maak gebruik van een boorschrapper voor het zonder veel moeite reinigen van grondboren.
- Verstrek het juiste type handgereedschap afgestemd op de te bewerken grond (zand of klei).
- Zorg voor voldoende afwisseling in het werk om eenzijdige belasting te voorkomen.

Individuele maatregelen

- Gebruik de beschikbare transport- en hulpmiddelen.
- Vraag bij het tillen, duwen en trekken van zware lasten een collega om hulp.
- Wissel uw werk af, zodat u niet steeds dezelfde spieren en gewrichten gebruikt / belast.

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 5 afdeling 1 Fysieke belasting

- Artikel 5.2 Voorkomen gevaren.
- Artikel 5.3 Beperken gevaren en risico-inventarisatie en -evaluatie.
- Artikel 5.4 Ergonomische inrichting werkplekken.
- Artikel 5.5 Voorlichting.

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 3.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 7, 8, 11, 15 en 17.

A-blad Tillen

- Met de hand tillen moet zoveel mogelijk worden vermeden.
- Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg.
- Het maximale gewicht dat door 2 personen samen mag worden getild is 50 kg.

Let op: dit geldt alleen als de ruimte groot genoeg is om ook op een goede manier te kunnen tillen. Als het gewicht zwaarder is, moeten hulpmiddelen worden ingezet.

Meer informatie

- [A-blad Tillen](#)
- [Arbovriendelijke hulpmiddelen](#)

Lawaai

Van de sondeerders heeft 38% last van lawaai. Een belangrijke bron van geluid is de motor van de sondeerwagen. Deze produceert 80 tot 97 dB(A). Af en toe wordt met een breekhamer gewerkt, die tot 110 dB(A) produceert. De sondeerder werkt soms ook in de nabijheid van andere lawaaibronnen. Gemiddeld over een werkdag is het geluidsniveau 80 dB(A) of hoger. De grenswaarde voor lawaai is 80 dB(A). Er is kans op gehoorschade als uw werknemers geen gehoorbescherming dragen.

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Betrek bij aanschaf en het vervangen van materieel de geluidsproductie in de afweging mee. Vraag de leverancier om informatie over het geluid.

Collectieve maatregelen

- Laat machines en apparatuur regelmatig onderhouden en controleren.
- Verstrek gehoorbeschermingsmiddelen. Kies een type in overleg met het personeel; een middel dat niet prettig zit, wordt vaak slecht gebruikt.
- Verstrek geen doppen of watten als beschermingsmiddel. Deze beschermen onvoldoende. Bovendien kunnen toxische of irriterende stoffen in de gehoorgang terecht komen. Otoplastieken met een op het geluidsniveau afgestemd filter bieden wel goede bescherming.
- Zie toe op het gebruik van de gehoorbescherming; zorg ervoor dat de leiding het goede voorbeeld geeft.

Individuele maatregelen

- Werk niet onnodig dicht bij plekken waar veel lawaai is. Hoe groter de afstand tot deze plek, hoe minder u met geluid te maken heeft.
- Gebruik de verstrekte gehoorbeschermingsmiddelen. Gehoorbescherming is verplicht bij geluidsniveaus boven 85 dB(A).

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

In het Arbobesluit, Artikel 6.8 zijn grenswaarden voor lawaai vastgesteld om werknemers te beschermen.

- Boven 80 dB(A) moet de werkgever zijn werknemers voorlichten en zorgen dat zij over de juiste gehoorbescherming beschikken. Daarbij moet hij zijn werknemers in de gelegenheid stellen om tenminste eens in de vier jaar een medisch onderzoek (PAGO = Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek) te ondergaan waarbij hun gehoor wordt getest. De werkgever hoeft hiervoor zelf niets te ondernemen, de werknemer wordt automatisch uitgenodigd door de arbodienst waarbij hij is aangesloten.
- Boven de 85 dB(A) moet de werkgever bronmaatregelen of collectieve maatregelen nemen om het geluidniveau te verlagen tot onder de 85 dB(A). De plaatsen waar het geluidniveau hoger blijft dan 85 dB(A), moet hij markeren. Werknemers zijn in het gemarkeerde gebied verplicht hun gehoorbescherming te dragen.

Meer informatie

- [Informatie over PBM](#)
- [Keuzetabel Gehoorbeschermingsmiddelen \(PDF\)](#)
- [Keuzewijzer Gehoorbeschermingsmiddelen](#)

Werkdruk

Door het pionierskarakter van het werk van de sondeerder bij nieuwbouwprojecten, werken sondeerders vaak tamelijk geïsoleerd, met geen of slechte sanitaire voorzieningen. Door de grote concurrentie is de tijdsdruk vaak hoog. Het komt regelmatig voor dat sondeerders met spoed naar een werk moeten, omdat bijvoorbeeld heipalen onvoldoende weerstand ondervinden tijdens het heien. 55% vindt het werk geestelijk inspannend en 64 % klaagt over teveel werk.

De belangrijkste risico's zijn:

- Geestelijk inspannend werk
- Te veel werk

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Artikel 2.15 Maatregelen ter voorkoming of beperking van psychosociale arbeidsbelasting

- Werkdruk valt onder het begrip 'psychosociale belasting' in het Arbowet (artikel 3, tweede lid). Er is een negatieve kant (de werknemer mag niet overspannen raken van het werk) en een positieve kant (de werknemer moet van en door het werk kunnen leren). De werkgever is verantwoordelijk voor beide aspecten. De werkgever moet ervoor zorgen dat psychosociale belasting, zoals werkdruk, geen gevaar oplevert voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

Dit kan door:

- De inrichting van de werkplek; bijvoorbeeld door het gebruik van ergonomische hulpmiddelen zodat u niet (te lang) in eenzelfde gespannen houding werkt.
- De organisatie van de werkzaamheden; bijvoorbeeld door afwisselende werkzaamheden en voldoende pauzes. Een duidelijke taak en functie omschrijving kan daar ook aan bijdragen. Ook het vastleggen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden draagt bij aan vermindering van de werkdruk.
- Voorlichting geven over de risico's van (te) hoge werkdruk en over manieren om daarmee om te gaan.
- Bij het voorkómen van werkdruk op de bouwplaats zijn een goede voorbereiding en planning, het voorkómen van storingen en duidelijke taken en opdrachten erg belangrijk.

Arbeidstijdenwet

- Een andere belangrijke wet is de Arbeidstijdenwet. In deze wet staat beschreven hoe lang (hoeveel uur, hoeveel dagen) er achter elkaar mag worden gewerkt en hoe lang er in de verschillende situaties gepauzeerd moet worden.

Meer informatie

- [Aanpak werkdruk in de bouwnijverheid](#)
- [Algemene informatie over het risico werkdruk \(PDF\)](#)
- [Stress uit de bouw](#)